

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**BURSA SU VE KANALİZASYON
İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ BUSKİ**
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	15
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	15
8.	EKLER.....	36

KISALTMALAR

BUSKİ: Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü

KMYKK: Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

MİBMY: Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliğı

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1-2017 Yılı Bütçe Giderlerinin Toplam Bütçe Gideri İçindeki Oranı Tablosu	2
Tablo 2-2015-2017 Yılları Arası Bütçe Giderleri Tablosu	2
Tablo 3-2017 Yılı Bütçe Gelirlerinin Toplam Bütçe Geliri İçindeki Oranı Tablosu	3
Tablo 4-2015-2017 Yılları Arası Bütçe Gelirleri Tablosu	3
Tablo 5- Son 5 Yıllık Bütçe Tahmin ve Gerçekleşme Rakamları	4
Tablo 6-320 Bütçe Emanetleri Hesabı Yardımcı Kod Düzeyinde Görünümü	21
Tablo 7-Kesinleşmiş Sayıştay İlamları Tablosu	34

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi (BUSKİ), Bursa Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluş olup faaliyetlerini 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun çerçevesinde yürütmektedir. İdare, mali işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği kapsamında kayıt altına almakta ve raporlamaktadır.

İdare, Bursa Büyükşehir Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek amacıyla kurulmuştur.

Kurumun organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Genel Müdürlük ve Denetçilerden oluşmaktadır. Büyükşehir Belediyesinin Belediye Meclisi, BUSKİ Genel Kurulu olarak görev yapmaktadır.

İdarenin 2017 mali yılı başında gider bütçesi 1.585.000.000,00 TL olarak belirlenmiş, gerçekleşme 1.465.398.750,86 TL olmuştur.

2017 mali yılı başında 1.080.000.000,00 TL olarak belirlenen gelir bütçesi ise 908.441.945,09 TL olarak gerçekleşmiştir.

Kurumun, mali kuruluşlara olan toplam kredi borcu 862.753.422,93 TL'dir. Söz konusu tutarın; 153.552.182,72 TL'si kısa vadeli banka kredilerden, 709.201.240,21 TL'si ise uzun vadeli banka kredilerinden oluşmaktadır. Dış finansman kaynağından sağlanan ve yabancı para cinsinden olan borçlarının 31.12.2017 tarihi itibarıyla toplam TL karşılığı ise 386.621.963,87 TL'dir. Yabancı para geliri veya varlığı olmayan Kurumun, yabancı para borç stokunun yüksek olması, aynı zamanda Kurum için kur riskini de ortaya çıkartmaktadır. Kurum, yatırım harcamalarının finansmanında finansal kaldıraç etkisinden yararlanarak, borçlanmaya özellikle başvurmuştur. Böylece, yatırımlarının tamamını, öz kaynaklardan değil aynı zamanda borçlanma ile de finanse etmektedir.

Kurumun faaliyet hesaplarından olan 600 Gelirler Hesabının 1.103.390.181,18 TL, 630 Giderler Hesabının 990.603.032,18 TL olarak gerçekleştiği ve 2017 yılının 112.787.149,00 TL

olumlu faaliyet sonucu ile kapandığı görülmüştür.

Aşağıdaki tabloda, Kurumun, 2017 yılında ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyindeki bütçe giderlerinin, toplam bütçe giderleri içindeki payı gösterilmektedir.

Tablo 1-2017 Yılı Bütçe Giderlerinin Toplam Bütçe Gideri İçindeki Oranı Tablosu

Bütçe Gideri Türü	Tutarı (TL)	Bütçe İçindeki Oranı (%)
Personel Giderleri	58.928.936,43	%4,02
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	10.004.210,64	%0,68
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	341.880.083,92	%23,33
Faiz Giderleri	62.237.587,93	%4,59
Cari Transferler	7.603.763,42	%0,52
Sermaye Giderleri	980.007.566,63	%66,86
Sermaye Transferleri	0	0
Toplam:	1.465.662.148,97	100%

Tabloda görüldüğü üzere; bütçe giderleri içindeki en büyük pay, sermaye giderleri ile mal ve hizmet alım giderlerine aittir. Kurumun 2015-2017 yıllarına ilişkin bütçe giderleri gerçekleşme tablosu aşağıda yer almaktadır.

Tablo 2-2015-2017 Yılları Arası Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Gideri Türü	2015 (TL)	2016 (TL)	2017 (TL)
Personel Giderleri	63.340.572,74	68.757.500,76	58.928.936,43
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	10.476.005,28	10.147.885,39	10.004.210,64
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	216.480.442,44	263.561.378,65	341.880.083,92
Faiz Giderleri	4.458.622,81	27.728.508,86	62.237.587,93
Cari Transferler	5.474.926,54	6.555.536,91	7.603.763,42
Sermaye Giderleri	548.688.709,15	737.825.516,14	980.007.566,63
Sermaye Transferleri	2.000.000,00	5.680.000,00	0
Toplam:	851.219.278,96	1.120.256.326,71	1.465.662.148,97

BUSKİ 2015, 2016 ve 2017 yıllarına ait yukarıda yer alan bütçe gideri rakamları incelendiğinde;

Personel Giderleri, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri ve Cari Transfer Giderlerinde yıllara göre önemli bir artış veya azalışın bulunmadığı görülmektedir. %124 ile Faiz Giderleri en yüksek artışı göstermektedir. Bunun temel nedeni İdarenin borç

stokunda meydana gelen yükselmedir. Giderler içerisindeki en yüksek paya sahip Sermaye Giderleri ve Mal ve Hizmet Alım Giderlerinde ise 2017 yılında sırayla yaklaşık %33 ve %30 artış görülmüştür. Kurumun yatırımcı bir kuruluş olması ve 6360 sayılı Kanunla faaliyet alanının genişlemesi sermaye giderlerinde görülen artıştaki temel neden olmuştur.

Kurumun, 2017 yılında ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyindeki bütçe gelirlerinin, toplam bütçe gelirleri içindeki payı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 3-2017 Yılı Bütçe Gelirlerinin Toplam Bütçe Geliri İçindeki Oranı Tablosu

Bütçe Geliri Türü	Tutarı (TL)	Bütçe İçindeki Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	736.773.697,49	%81,10
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	6.902.649,81	%0,76
Diğer Gelirler	166.663.374,30	%18,35
Sermaye Gelirleri	0	%0
Bütçe Gelirlerinden Ret Ve İadeler Hesabı (-)	(1.891.694,09)	%0,21
Net Bütçe Geliri	908.448.027,51	%100

Tablodan görüldüğü üzere, Kurumun bütçe gelirleri içerisindeki en büyük pay Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerine aittir. Bunu 2560 sayılı Kanun uyarınca Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden ayrılan paylar takip etmektedir.

Kurumun 2015-2017 yıllarına ilişkin bütçe gelirleri gerçekleşme tablosu aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4-2015-2017 Yılları Arası Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Geliri Türü	2015 (TL)	2016 (TL)	2017 (TL)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	524.486.267,37	641.311.827,56	736.773.697,49
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	3.406.972,50	3.914.908,60	6.902.649,81
Diğer Gelirler	99.844.154,40	107.337.719,96	166.663.374,30
Sermaye Gelirleri	36.173,10	40.381,50	0
Bütçe Gelirlerinden Ret Ve İadeler Hesabı (-)	(680.155,99)	(1.715.630,44)	(1.891.694,09)
Net Bütçe Geliri	627.093.411,38	750.889.207,18	908.448.027,51

2015-2017 yıllarına ilişkin yukarıda yer alan tablo incelendiğinde;

Kurumun en önemli ve asli gelir kalemi su ve atık su hizmetlerinden elde edilen gelirler olup, bu gelir kalemlerinin içerisinde dahil olduğu Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri 2017 yılında

yaklaşık 15% artış göstermiştir. Bunun yanında, büyük oranda Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Ayrılan Paylardan oluşan Diğer Gelirlerde %55 artış görülmekte olup önemli bir gelir kalemi olarak ortaya çıkmaktadır. Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler de %76 artış göstermiştir, Kurumun toplam geliri 2017 yılında %21 ile yüksek oranda artış göstermiştir.

Aşağıda Kurumun son 5 yıllık bütçe tahmin ve gerçekleşme rakamları yer almaktadır.

Tablo 5- Son 5 Yıllık Bütçe Tahmin ve Gerçekleşme Rakamları

YILI	GİDER BÜTÇESİ	GERÇEKLEŞME	GELİR BÜTÇESİ	GERÇEKLEŞME
2013	426.700.000,00	416.818.039,28	359.000.000,00	406.311.692,40
2014	591.738.421,84	577.048.052,63	527.000.000,00	515.536.629,71
2015	969.500.000,00	851.219.278,96	794.000.000,00	627.093.411,38
2016	1.143.956.351,50	1.120.256.326,71	862.000.000,00	750.889.207,18
2017	1.585.000.000,00	1.465.398.750,86	1.080.000.000,00	908.448.027,51

Tablo incelendiğinde Kurumun son 5 yılda bütçe açığı verdiği, giderlerinde yaklaşık %252 artış, gelirlerinde yaklaşık %124 artış gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte yıllar itibariyle gelirlerin giderlerini karşılama oranının gerileyerek %97'den %62'ye düştüğü izlenmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı

icmal cetveli,

- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki

düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Kurumun İller Bankasına Sermaye Katılım Payı Olarak Yatırılmış Olduğu Tutarların İller Bankası Anonim Şirketinin Sermayedarları Arasından Çıkartılmış Olmasına Rağmen Halen Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında Kayıtlı Olması

Mülga 4759 sayılı İller Bankası Kanununa göre Kurum, 2011 yılına kadar İller Bankasının sermayesine iştirak etmiş 2005-2011 yıllarında 19.887.076,99-TL sermaye payı yatırmıştır. Söz konusu sermaye paylarının 3.349.863,37 TL'lik kısmı 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına borç kaydı yapılmak suretiyle, 16.537.213,62 TL'lik kısmı ise ödemelerin yapıldığı tarihlerde gider kaydı yapılmak suretiyle muhasebeleştirilmiştir. 26.11.2011 tarih ve 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun ile BUSKİ Bankanın sermayedarları arasından çıkartılmıştır.

Mülga 4759 sayılı İller Bankası Kanununun 1'inci maddesiyle İller Bankası bütün işlemlerinde özel hukuk hükümleriyle bu kanuna bağlı olmak üzere kurulmuştur. Aynı şekilde, 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun 13 üncü maddesine göre banka,

bu Kanunda yer alan hükümler dışında, Bankacılık Kanunu, Türk Ticaret Kanunu ve diğer kanunların ilgili hükümlerine tabidir. Dolayısıyla, 6107 sayılı Kanun ile kurulan İller Bankası Anonim Şirketi de kendi kanunu ve özel hukuk hükümlerine göre faaliyet göstermektedir.

Mülga 4759 sayılı İller Bankası Kanununun 3 üncü maddesine göre BUSKİ bankanın sermayedarları arasında yer almış ve 2005-2011 yılları arasında 19.887.076,99-TL sermaye payı olarak yatırmıştır. 6107 Sayılı Kanun ile İller Bankası A.Ş. için yeni bir sermaye yapısı belirlenmiş, BUSKİ bu yapı içerisinde yer almamış, dolayısıyla sermayedarlar arasından çıkartılmıştır. 6107 sayılı Kanunda sermayedarlar arasından çıkartılan idarelerin sermaye paylarına ilişkin özel bir düzenlemeye yer verilmemiş, Geçici 5 inci maddesi ile bu Kanun ile kaldırılan İller Bankasının tüm hak ve yükümlülüklerinin İller Bankası Anonim Şirketine geçtiği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla, İller Bankasının ve İller Bankası Anonim Şirketinin sırasıyla Mülga 4759 sayılı ve 6107 sayılı Kanunlar ve özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterdiği düşünüldüğünde BUSKİ'nin sermayedarlar arasından çıkartılmasının sonucu olarak 2005-2011 yılları arasında sermaye payı olarak yatırdığı tutarların İller Bankası Anonim Şirketi tarafından BUSKİ'ye iade edilmesi gerekmektedir.

İdare söz konusu durumun sonucu olarak yatırılmış olan sermaye paylarını İller Bankası Anonim Şirketinden talep etmiştir. Ancak, Banka cevabi yazısında söz konusu ödemelerin iade edilmesinin mümkün olmadığını ifade etmiş ve ödemeyi yapmaktan kaçınmıştır. Söz konusu belirsizliğin giderilmesi için İdarenin hukuki süreç başlatmasının uygun olacağı düşünülmektedir. Ayrıca, hukuki süreç sonuçlanıncaya kadar İller Bankasına yatırılmış olan tutarların 140-Kişilerden Alacaklar Hesabında takip etmesi gerekmektedir.

Bu nedenle, 19.887.076,99-TL'lik tutarın 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına borç, 3.349.863,37 TL'lik tutarın 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına alacak ve önceki dönemlerde giderleştirilen tutarın düzeltilmesi amacıyla 16.537.213,62 TL'lik tutarın 600-Gelirler Hesabına alacak kaydının yapılması gerekmektedir.

Yukarıdaki açıklamalara göre, kurum bilançosunda 140-Kişilerden Alacaklar Hesabının bakiyesinin 19.887.076,99 TL düşük, 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı bakiyesinin 3.349.863,37 TL fazla ve 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı bakiyesinin 16.537.213,62 TL düşük raporlanarak mali tablo hatasına neden olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “İller Bankası’ndan 2005-2011 yılları arasında ödemesi yapılan 19.887.076,99 TL sermaye tutarı 15/11/2017 tarih ve E.24494 sayılı yazımızla

kurumumuza ödenmesi talep edilmiştir. 27/11/2017 tarihli ve E.28674 sayılı İller Bankası yazısında talebimizin yerine getirilemeyeceği belirtilmiştir. Gerekli işlemler başlatılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, sermaye payı olarak yatırılmış olan tutarın ödenmesini talep ettiğini ve gerekli işlemlerin başlatılacağını ifade etmektedir. Söz konusu alacağa ilişkin muhasebe kayıtlarıyla ilgili ise herhangi bir açıklama bulunmamaktadır. 2017 yılı içerisinde anılan alacağa ilişkin gerekli muhasebe kayıtlarının yapılmaması nedeniyle, 2017 yılı mali tablolarında 140-Kişilerden Alacaklar Hesabı bakiyesi 19.887.076,99 TL düşük, 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı bakiyesi 3.349.863,37 TL fazla ve 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı bakiyesi 16.537.213,62 TL düşük gösterilmiştir.

BULGU 2: Kişilerden Alacaklar Hesabında Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine Aykırı Kayıtlar Bulunması

Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin 2017 yılı 140 Kişilerden Alacaklar Hesabının incelenmesi neticesinde; toplam 46.851.385,25 TL'nin bu hesapla ilişkisi bulunmadığı halde hesabın 02 yardımcı kodunda takip edilmesi suretiyle hatalı muhasebe kaydı yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 140-Kişilerden Alacaklar Hesabının niteliğinin yer aldığı 110'ncü maddesinde;

“Bu hesap, faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan alacakların izlenmesi için kullanılır.”

Denilmektedir. Aynı yönetmeliğin “Hesaba İlişkin İşlemler” başlıklı 111'nci maddesinde ise;

“Kişilerden alacaklar hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Kişilerden alacakların doğuşu: Kişilerden alacaklar hesabına alınarak takibi gereken alacaklar;

1) Sayıştay ve diğer mahkemelerce verilip ilgili dairelerden kuruma tebliğ olunan ilamlarla,

2) Denetim elemanlarının yaptıkları inceleme ve denetimler veya idare amirlerinin yaptıkları kontroller sonucunda düzenleyecekleri raporlarla,

ortaya çıkar.

b) Kişilerden alacaklar hesabına borç kaydedilecek tutarlar

1) Bütçe giderleri hesabına borç kaydı suretiyle ödenerek gerek yılı içinde, gerek yılı geçtikten sonra belgeler ve kayıtlar üzerinde yapılan incelemeler sonunda, fazla veya yersiz ödendiğinin anlaşılması üzerine Sayıştay ve mahkeme ilamları ile borç hükmolunan,

2) Denetim elemanlarının yaptıkları inceleme ve denetimler veya idare amirlerinin yaptıkları kontroller sonucunda düzenledikleri raporlarca tespit olunan,

3) Ayniyatın çalınmasından, kaybedilmesinden, kanunsuz veya yersiz harcanmasından dolayı doğan zararlara ait olmak üzere dairelerce bildirilen miktarlarla Sayıştay ve diğer mahkemelerce bu doğrultuda hüküm altına alınan,

4) Bütçe giderleri hesabı dışındaki diğer hesaplara borç veya alacak kaydı suretiyle verildiği, alındığı veya gönderildiği halde çalınan, zayi olan, fazla veya yersiz verilen veya noksan çıkan,

5) Bütçe içi veya bütçe dışı olarak verildiği veya gönderildiği halde süresinde mahsup edilmeyen veya zimmete geçirilen avans ve krediler,

6) Tahsildar, veznedar veya bu işlerle görevlendirilmiş bulunan memur ve mutemetler tarafından alındı veya diğer resmi belgeler karşılığında tahsil edildikten sonra zimmete geçirilen veya kaybedilen, tutarlar kişilerden alacaklar hesabına alınır.

7) Bu hesapta kayıtlı tutarlar için tahakkuk ettirilecek faizler de bu hesapta izlenir.

8) Sayıştay ve mahkemelerce verilen ilam ve kararlar incelenerek daha önce hesaplara alınan tutarların haricindekiler aynen kayda geçirilir.”

Hükmü yer almaktadır.

İdarenin muhasebe kayıtları incelendiğinde, 140 Kişilerden alacaklar Hesabının 02 yardımcı kodunda toplam 47.170.675,46 TL'nin takip edildiği, bu tutarın 46.851.385,25 TL'sinin vergi dairesinden devreden KDV alacakları, abonelik teminatı alacakları, su hesaplarından alacaklar ve yuvarlama farklarından doğan alacaklardan oluştuğu anlaşılmıştır. Yukarıda yer verilen yönetmelik hükümleri uyarınca söz konusu tutarların bu hesapla ilişkilendirilmesi mümkün görülmemektedir.

Sonuç olarak; mevzuata aykırı kayıt yapılması neticesinde, mali tablolarda yer alan 140

nolu hesabın olması gerekenden daha yüksek görünmesine yol açıldığı ve bu suretle mali tablolarda yer alan verilerin doğruluğunun ve güvenilirliğinin etkilendiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, 140 Kişilerden Alacaklar Hesabının 02 yardımcı kodunda izlenen KDV alacakları ve abonelik teminatı alacakları hesaplarının 2018 yılından itibaren kullanılmadığı, yuvarlama farklarından doğan alacaklar hesabı için gerekli düzenlemelerin yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi her ne kadar 2018 yılı itibariyle KDV alacakları ve abonelik teminatı alacakları hesaplarının kullanılmadığını, yuvarlama farklarından doğan alacaklar hesabı için gerekli düzenlemelerin yapılacağını belirtse de;

Denetim görüşüne esas 2017 yılı mali tablolarında KDV alacakları, abonelik teminatı alacakları, su hesaplarından alacaklar ve yuvarlama farklarından doğan alacakların 140 Kişilerden Alacaklar Hesabının 02 yardımcı kodunda izlenmesi söz konusu hesabın gerekenden 46.851.385,25 TL fazla görünmesine neden olmakta, mali tabloların gerçek durumu yansıtmasına engel teşkil etmektedir.

BULGU 3: 6360 Sayılı Kanun Gereği İnegöl Belediyesinden Devir Alınmış Olan Borçların Hatalı Olarak Muhasebeleştirilmesi

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun gereği İnegöl Belediyesinden devir alınmış olan borçların hatalı olarak muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

6360 sayılı Kanun gereği Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu Kararları ile İnegöl Belediyesinin İnegöl Organize Sanayi Bölgesine Atıksu Faturasından kaynaklı borçlarından doğan 5.545.327,48 TL'lik tutar BUSKİ'ye devredilmiştir. BUSKİ tarafından söz konusu borçların muhasebeleştirilmesinde 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ve 253-Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabına borç kaydı, 320-Bütçe Emanetleri Hesabına ve 500-Net Değer Hesabına alacak kaydı yapılmak suretiyle muhasebeleştirilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği;

78'inci maddesine göre; 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarlar ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan tutarlar ile bu kuruluşlara

ikrazen verilen ve mahsup edilen tutarların izlenmesi için kullanılmakta,

194'üncü maddesine göre; 253-Tesis, Makine ve Cihazlar hesabı kurumların faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan büro makine ve cihazları hariç her türlü makine, tesis ve cihazlar ile bunların eklentileri ve yükleme, boşaltma, aktarma makine ve gereçlerinin izlenmesi için kullanılmaktadır.

İnegöl Belediyesinden İnegöl Organize Sanayi Bölgesine olan ve BUSKİ tarafından devir alınan atık su gideri borçları tesis, makine ve cihaz mahiyetinde bulunmamakta ve devir alınan söz konusu borç 240- Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kayıt gerektiren bir sermaye payını temsil etmemektedir.

Söz konusu borç, BUSKİ açısından gider olarak tahakkuku yapılması gereken bir yükümlülük doğurmaktadır. Dolayısıyla, devir alınan borcun alındığı tarihte 320- Bütçe Emanetleri Hesabına alacak ve 630-Giderler Hesabına borç kaydı yapılması gerekirken yukarıda ifade edildiği şekilde muhasebeleştirilmesi sonucunda 240- Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler, 253- Tesis, makine ve cihazlar, 500-Net Değer ve 570-Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesaplarının bakiyelerinin 5.545.327,48 TL fazla raporlanarak mali tablo hatasına neden olunduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Söz konusu muhasebe kayıtları için düzeltme kaydı yapılmıştır” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, gerekli düzeltme kayıtlarının yapılmış olduğunu bildirmekle birlikte söz konusu muhasebe kayıtlarının 2017 yılında yapılmamış olması nedeniyle, 2017 yılı mali tablolarında 240- Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler, 253- Tesis, Makine ve Cihazlar, 500-Net Değer ve 570-Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesapları bakiyeleri 5.545.327,48 TL fazla gösterilmiştir

BULGU 4: Kurumun Bursa Büyükşehir Belediyesinden Olan Alacaklarına Karşılık Edindiği ve Devir İşlemleri Tamamlanmış Bulunan Taşınmazların Varlık Hesaplarına Kayıtlarının Yapılmaması

Kurumun 139-Diğer Kurum Alacakları Hesabında bulunan Bursa Büyükşehir Belediyesinden olan alacaklarına karşılık bu kurumdan alarak devir işlemlerini tamamladığı taşınmazların ilgili varlık hesaplarına kayıtları yapılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "139-Diğer Kurum Alacakları" başlıklı 107'nci maddesi b/1 hükmüne göre;

1) Diğer kurum alacakları hesabında kayıtlı alacaklardan tahsil edilen anapara tutarı bu hesaba, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait olan kısmı 600-Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ya da yıllara ait olan kısmı ise 181-Gelir Tahakkukları Hesabına alacak, tamamı 102-Banka Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir. Tahsil edilen faiz gelirinin tamamı 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilmekte,

188'inci maddesine göre; 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılmakta,

192'nci maddesine göre; 252-Binalar Hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Anılan hükümlere göre, BUSKİ'nin Bursa Büyükşehir Belediyesinden olan ve 139-Diğer Kurum Alacakları Hesabında kayıtlı bulunan alacakları karşılığında alarak devir işlemlerini tamamladığı 180.296.446,07 TL değerindeki 369 adet arsa ve arazinin 250-Arsa ve Araziler Hesabına, 3.341.303,93 TL değerindeki 1 adet binanın 252-Binalar Hesabına borç kaydının yapılması ve 139-Diğer Kurum Alacakları Hesabına 183.637.750,00 TL alacak kaydının yapılması gerekmektedir. Ancak, BUSKİ tarafından bu şekilde bir muhasebe kaydı gerçekleştirilmemiştir.

Yukarıdaki açıklamalara göre, kurum bilançosunda 250-Arsa ve Araziler Hesabının bakiyesinin 180.296.446,07 TL, 252-Binalar Hesabının bakiyesinin 3.341.303,93 TL eksik ve 139-Diğer Kurum Alacakları Hesabının bakiyesinin 183.637.750,00 TL fazla raporlanarak mali tablo hatasına neden olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bursa Büyükşehir Belediyesi'nden olan alacaklara karşılık edindiğimiz taşınmazların devir işlemleri 2017 mali yılında tamamlanamadığından, duran varlık hesaplarına kayıtları yapılamamıştır. 2018 Ocak ayında tamamlanan devir işlemlerine ait muhasebe kayıtları yapılmıştır" denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, gerekli düzeltme kayıtlarının 2018 yılında yapılmış olduğunu bildirmekle birlikte söz konusu muhasebe kayıtlarının 2017 yılında yapılmamış olması nedeniyle, 2017 yılı mali tablolarında 250-Arsa ve Araziler Hesabının bakiyesi 180.296.446,07

TL ve 252-Binalar Hesabının bakiyesi 3.341.303,93 TL eksik, 139-Diğer Kurum Alacakları Hesabının bakiyesi 183.637.750,00 TL fazla gösterilmiştir.

BULGU 5: İdarenin Mülkiyetinde veya Kullanımında Bulunan Taşınmazların Envanter ve Muhasebe Kayıtlarında Eksiklikler ve Hatalar Bulunması

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik” hükümlerine uygun taşınmaz kayıtları yapılmadığı anlaşılmıştır.

a) Kayıt ve envanter çalışması eksik yapılmış, hizmet binasının içinde bulunduğu kampüs alanı ile Bursa Büyükşehir Belediyesi’nden alacak karşılığı devralınan taşınmazlar tapuda idare adına kayıtlı olmasına rağmen, taşınmaz kaydı yapılmamıştır.

Yönetmeliğin “Kayıt şekli” başlıklı 7’nci maddesinde tapu kütüğünde idarenin adına tescilli olan tüm taşınmazların kaydının tutulması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

b) Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile görevli birim ile muhasebe birimi ayrı ayrı taşınmaz kaydı tutmakta, bunlar arasında bağlantı kurulamamakta, taşınmaz kayıtları ile muhasebe kayıtları arasında farklılıklar bulunmaktadır. Taşınmazlara ilişkin muhasebe kayıtları, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile görevli birim kayıtlarından değil, taşınmazın inşasıyla ilgili birimlerden alınan bilgilerle yapılmaktadır.

Yönetmeliğin “Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle ilgili görev, yetki ve sorumluluklar” başlıklı 6’ncı maddesinde taşınmaz kayıtlarının “Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile görevli birim” tarafından yapılıp bu kayıtların geç yedi gün içinde muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine ve mali hizmetler birimine gönderilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Taşınmazın inşasıyla ilgili birim ve/veya muhasebe birimi tarafından maliyet değeri bilinen birçok taşınmazın envanter listesinde değeri kayıtlı olmayıp, taşınmaz kayıtlarında listelenen 2.521 taşınmazın yalnızca 13 adetinin toplam 2.312.163,28TL değeri bulunmaktadır. Halbuki mali tablolarında 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252-Binalar Hesabına kayıtlı toplam 2.102.239.029,45TL değerinde taşınmaz görünmekte, muhasebe kayıtlarında bulunan taşınmazların ancak binde birinin yönetmeliğe uygun taşınmaz kaydı bulunduğu anlaşılmaktadır.

c) Maliyet bedeli 165.369,01TL olan bir taşınmaz iz bedeli ile kayda alınmıştır.

Yönetmeliğin “Kayıt ve kontrol işlemleri” başlıklı 5’inci maddesinde taşınmaz kayıtlarının maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

d) Muhasebe kaydına alınan taşınmazların bir kısmının, hangi taşınmazla ilgili olduğu bilgisi yer almamakta olup, “muhtelif yerler” olarak topluca kayıt yapılmıştır. “Muhtelif” olarak tanımlanan toplam 77.424.453,95TL değerinde 34 adet taşınmaz ve taşınmaz değeri arttırıcı işlem bulunmakta olup, bunların 30 adedi 251 hesabına kayıtlı değeri 65.708.852,62TL, 4 adedi 252 hesabına kayıtlı değeri 11.715.601,33TL’dir.

Yönetmeliğin “Taşınmazların numaralandırılması” başlıklı 8’inci ve “Dosyalama” başlıklı 9’uncu maddelerinde taşınmazların, her birine ayrı numara vermek ve ayrı dosya açmak suretiyle kayıt edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Buraya kadar sayılan tespitler taşınmazlara ilişkin 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252-Binalar Hesabının olması gerekenden az görünmesine neden olmaktadır.

e) Tahsis edilen ve tahsis alınan taşınmazların mevzuatla istenilen şekilde değerlerini içerir taşınmaz kaydı ile muhasebe kaydı bulunmamaktadır. Tahsis edilen taşınmazların muhasebe kaydının yapılmaması 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252-Binalar Hesabının olması gerekenden fazla görünmesine, tahsis alınan taşınmazların muhasebe kaydı bulunmaması 250-Arazi ve Arsalar Hesabı ile 252-Binalar Hesabının olması gerekenden az görünmesine neden olmaktadır.

Yönetmeliğin “Kayıt şekli” başlıklı 7’nci maddesinde idarenin, tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını tutması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

f) Genel Müdürlük Hizmet Binası da dâhil olmak üzere, Merkez kampüste yer alan hiçbir yapının tapu kaydı bulunmamakta, bu alan tapu kayıtlarında “Hizmet binası yeri” olarak görünmektedir. Mevcut kullanım şekli ile tapu kaydı birbirine uygun olmayan bu taşınmazların tapuda cins tashihleri yapılmadığı gibi, idare taşınmaz kayıtlarında 79.763,56m2 büyüklüğündeki bu alan ve üstündeki binalara ilişkin hiçbir bilgi de bulunmamaktadır. Mali hizmetler birimi tarafından bu alan arsa olarak muhasebe kayıtlarına alınmıştır. Bu durum 250-Arazi ve Arsalar Hesabının olması gerekenden fazla 252-Binalar Hesabının olması gerekenden

az görünmesine neden olmaktadır.

Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesi ile “Cins tashihlerinin yapılması” başlıklı 10’uncu maddesi hükmüne göre idare, mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazları mevcut kullanım şekli ile kayıtlara almalı, ayrıca tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesini sağlamalıdır.

Kamu idaresi cevabında; Kamu idaresi cevabında özetle, idarenin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınmazların envanter ve muhasebe kayıtlarına ilişkin işlemlerin bulguda belirtildiği üzere “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik” hükümlerine uygun olarak yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak İdare, bulguda belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmektedir. Konu takip eden yıl denetimlerinde izlenecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresinin 2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: BUSKİ Su Faturalarının Kredi Kartları ile Ödenmesi Sonucunda Bankaca Tahsil Edilen Paraların BUSKİ’ye Geç Gönderilmesi Dolayısıyla Ortaya Çıkan Gecikme Faizi Alacaklarının Muhasebeleştirilmemesi

BUSKİ su faturalarının kredi kartı ile ödenmesini sağlamak amacıyla idare ile Halkbankası Bursa Heykel Şubesi arasında 22/03/2005 tarihinde bir sözleşme imzalanmış, 02/12/2009 tarihinde ise söz konusu protokole ek sözleşme ile ek hükümler belirlenmiştir.

Anılan sözleşmeler gereği; banka tarafından kredi kartı ile yapılan tahsilat tutarlarının tahsilat tarihinden itibaren 20 gün içerisinde BUSKİ’nin hesabına gönderilmesi gerekmektedir. Söz konusu ödemelerin BUSKİ hesabına gönderilmemesi durumunda bankanın BUSKİ’nin hesabına gönderilmeyen tutar üzerinden her gün için ticari faiz ödemesi öngörülmektedir.

BUSKİ idari ve teftiş birimleri tarafından yapılan inceleme neticesinde 2005-2017 tarihleri arasında bankanın gerçekleştirdiği (farklı tarih ve tutarlarda olmak üzere) toplam 443.635.621,59 TL tahsilatı BUSKİ hesabına sözleşmede öngörülen sürelerde göndermediği, söz konusu tutarlara sözleşmede öngörülen ticari faizin uygulanması sonucunda 1.240.507,48 TL'lik bir faiz alacağının BUSKİ için doğduğu tespit edilmiştir.

BUSKİ alacağın tahsili amacıyla banka ile yazışmaları başlatmış bulunmakla birlikte söz konusu alacaklar muhasebeleştirilmemiştir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 110'uncu maddesine göre;

140-Kişilerden Alacaklar Hesabı faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan alacakların izlenmesi için kullanılmaktadır.

Aynı yönetmeliğin 111'inci maddesi ise şu şekildedir;

“Kişilerden alacaklar hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Kişilerden alacakların doğuşu: Kişilerden alacaklar hesabına alınarak takibi gereken alacaklar;

1) Sayıştay ve diğer mahkemelerce verilip ilgili dairelerden kuruma tebliğ olunan ilamlarla,

2) Denetim elemanlarının yaptıkları inceleme ve denetimler veya idare amirlerinin yaptıkları kontroller sonucunda düzenleyecekleri raporlarla,

ortaya çıkar.

...”

Dolayısıyla, idarece tespit edilen gecikme faizi alacağının 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına ve 600-Gelirler Hesaplarına kayıt edilerek muhasebeleştirilmesi ve alacağın mali tablolarda yer almasının sağlanması gerekmektedir.

Yukarıdaki açıklamalara göre, gecikme faizi alacağının muhasebe kayıtlarına alınmaması nedeniyle kurum bilançosunda 140- Kişilerden Alacaklar ve 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesaplarının bakiyelerinin 1.240.507,48 TL eksik raporlanarak mali tablo hatasına neden olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Gecikme faizi alacağımız 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına alınmıştır” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, gecikme faizinin 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına alınmış olduğunu bildirmekle birlikte söz konusu muhasebe kaydının 2017 yılında yapılmamış olması nedeniyle, 2017 yılı mali tablolarında 140-Kişilerden Alacaklar ve 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesaplarının bakiyeleri 1.240.507,48 TL eksik gösterilmiştir.

BULGU 2: Abonelik İptallerinde Teminat İade Bedellerinin Kusursuz Tazminatlar Hesabına Kaydedilmesi Suretiyle Hataya Yol Açılması

Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından su aboneliğinin iptali işlemlerinde iade edilen teminat bedellerinin Kusursuz Tazminatlar Hesabında muhasebeleştirilmesi suretiyle hataya yol açılmaktadır.

BUSKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin "Abonelik Teminatı" başlıklı 28'inci maddesinin 10'uncu fıkrasında;

"Teminat bedelinin hesaplanmasına esas alınacak birim fiyat, abone sözleşmesinin yapıldığı ayda tahsilatı yapılan döneme uygulanan tarifedir."

Ve 12'nci fıkrasında;

"Teminat bedelinin iadesi söz konusu olduğunda alınan bedel güncel tutarla iade edilir veya borca mahsup edilir."

Denilmektedir.

Bu kapsamda İdare, sözleşmesini iptal eden abonelere teminat bedellerini güncel tutar üzerinden iade etmekte, arada menfi fark oluşması durumunda bu tutar İdarenin giderini teşkil etmektedir.

Yapılan incelemelerde İdarenin oluşan giderleri 630.03.04.02.03 ve 830.03.04.02.03 Kusursuz Tazminatlar hesaplarında takip ettiği görülmüştür. Kusursuz Tazminatlar hesabı, kamu hizmetlerinin yürütülmesi esnasında zarar görenlere ödenmesi gereken ancak, uygulamayı yapan kamu görevlisine hukuken rücu imkânı bulunmayan tazminat ödemelerinin doğması durumunda gider kaydının muhasebeleştirilmesi amacıyla kullanılması gereken bir yardımcı hesap olup teminat iadelerinden oluşan giderlerin bu hesapta takip edilmesi uygun görülmemektedir.

Sonuç olarak, 5018 sayılı KMYKK uyarınca muhasebe yetkilileri muhasebe

hizmetlerinin görülmesinden ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu olup tespit edilen hata, mali tabloların tam ve doğru bir şekilde sunulmasını engellemekte, muhasebe kayıtlarının usulüne uygun bir şekilde tutulmasına aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Abone teminat iadeleri ile ilgili yapılan muhasebe kayıtlarında Kusursuz Tazminatlar Hesabının kullanılmayacağı, gerekli düzenlemenin yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi gerekli düzenlemelerin yapılacağını ifade etmekle birlikte;

2017 yılı mali tablolarında, 630.03.04.02.03 ve 830.03.04.02.03 kodlu Kusursuz Tazminatlar hesaplarında kamu hizmetlerinin yürütülmesi esnasında zarar görenlere ödenmesi gereken ancak, uygulamayı yapan kamu görevlisine hukuken rücu imkânı bulunmayan tazminat ödemelerine ait giderlerin yanı sıra abone teminat iadelerine ilişkin giderlerin de izlenmesi nedeniyle söz konusu yardımcı hesaplar gerçek durumu yansıtmamakta, olması gerekenden 4.085.443,74 TL fazla görünmektedir.

BULGU 3: Kurumun Hissedarı Olduğu S.S. Yeşil Çevre Arıtma İşletme Kooperatifi Giderlerine Katılım Payı Olarak Yatırmış Olduğu Tutarların Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına Kayıt Edilmesi

Kurumun hissedarı bulunduğu S.S. Yeşil Çevre Arıtma İşletme Kooperatifi giderlerine katılım payı olarak yatırmış olduğu tutarların 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kayıt edildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin;

181'inci maddesine göre;

241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

BUSKİ 25.06.1998 tarihli Resmi Gazete ile kurulan ve 37.900,00 TL sermayesi bulunan S.S. Yeşil Çevre Arıtma Tesisi İşletme Kooperatifi ortağı olup söz konusu kooperatifte 100,00

TL sermaye payı bulunmaktadır. Kurum kuruluşundan itibaren muhtelif zamanlarda söz konusu Kooperatifin giderlerine katılım payı olarak 1.541.841,60 TL ödemede bulunmuş ve bu ödemeleri 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına borç kaydı yapmak suretiyle muhasebeleştirmiştir. Ancak, söz konusu ödemeler sermayeye katılım payı mahiyetinde olmayıp gider payı niteliğinde ödemelerdir. Kurumun S.S. Yeşil Çevre Arıtma Tesisi İşletme Kooperatifinin sermayesindeki pay tutarı değişmemiştir. Bu nedenle, söz konusu ödemelerin 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabından çıkartılarak 630-Giderler Hesabına borç kaydı yapılmak suretiyle muhasebeleştirilmesi ve 241 hesabında kayıtlı bulunan tutarın gerçek durumu yansıtır hale getirilmesi gerekmektedir.

Yukarıdaki açıklamalara göre, kurum bilançosunda 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının bakiyesinin 1.541.841,60 TL ve 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının bakiyesinin 1.541.841,60 TL fazla raporlanarak mali tablo hatasına neden olduğu düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Gerekli düzeltme kaydı yapılmıştır” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, gerekli düzeltme kayıtlarının yapılmış olduğunu bildirmekle birlikte söz konusu muhasebe kaydının 2017 yılında yapılmamış olması nedeniyle, 2017 yılı mali tablolarında 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı bakiyesi 1.541.841,60 TL ve 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı bakiyesi 1.541.841,60 TL fazla gösterilmiştir.

BULGU 4: Bütçe Emanetleri Hesabı’nın Yardımcı Hesap Kodu Düzeyinde Hatalı Kayıtlar Bulunması ve Hesaptan Yapılan Ödemelerin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’ne Aykırı Olarak Emanete Alınma Sırası Dikkate Alınmaksızın Yapılması

Kamu İdaresince, mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarlar 320-Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilirken yardımcı kod düzeyinde hatalı işlemler yapıldığı, ayrıca hesapta kayıtlı tutarların ilgisine ödenirken emanete alınma sırasının gözetilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı KMYKK’nin “Bütçe ilkeleri” başlıklı 13’üncü maddesinin (k) bendi uyarınca Kamun İdareleri, bütçelerini kurumsal, işlevsel ve ekonomik sonuçlarının görülmesini

sağlayacak, gelir ve giderlerin ekonomik ve mali analizinin yapılmasına imkan verecek, hesap verilebilirliği ve saydamlığı sağlayacak şekilde, Maliye Bakanlığınca uluslararası standartlara uyumlu olarak belirlenen sınıflandırma sistemine göre hazırlamak ve uygulamakla sorumludur. Muhasebenin “tam açıklama” ilkesi gereğince de muhasebe kayıtlarının, mali tabloların yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmesini teminen Detay Hesap Planında belirtilen uygun ekonomik kodlar kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

320 Bütçe Emanetleri Hesabının niteliği ve hesaba ilişkin işlemler, MİBMY'nin 248 ve 249'uncu maddelerinde düzenlenmiştir. Yönetmelikte, 320 nolu hesabın, mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı; yapılacak ödemelerde söz konusu tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasının gözetileceği hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik'in yapılacak alacak ve borç kayıtlarına ilişkin hesabın işleyişinin anlatıldığı 250'nci maddesinde ise;

“a) Alacak

1) Bütçe gideri olarak tahakkuk ettirilen tutarlardan herhangi bir nedenle hak sahiplerine ödenemeyenler bir taraftan bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına ya da söz konusu tutar varlığa dönüştürülecek bir harcama unsuru ise ilgili varlık hesabına borç; diğer taraftan 835- Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

...

4) Dönem sonunda bu hesabın zaman aşımı sürelerine göre bölümlenmiş alt hesaplarında kayıtlı tutarlar, zaman aşımı sürelerini güncellemek için bu hesaba alacak ve borç kaydedilir.

b) Borç

...

2) Dönem sonunda bu hesabın zaman aşımı sürelerine göre bölümlenmiş alt hesaplarında kayıtlı tutarlar, zaman aşımı sürelerini güncellemek için, bu hesaba borç ve alacak kaydedilir...”

Denilmektedir.

Bu kapsamda Mahalli İdareler Detay Hesap Planında 320-Bütçe Emanetleri Hesabının yardımcı kodları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir;

Tablo 6-320 Bütçe Emanetleri Hesabı Yardımcı Kod Düzeyinde Görünümü

HESAP NO	Yardımcı 1	Yardımcı 2	Yardımcı 3	Yardımcı 4	ANA HESAP, HESAP GRUBU, HESAP ve YARDIMCI HESABIN ADI
320					BÜTÇE EMANETLERİ HESABI
320	01				Cari Yıla (N) Ait Borçlar
320	02				N-1 Yılına Ait Borçlar
320	03				N-2 Yılına Ait Borçlar
320	04				N-3 Yılına Ait Borçlar
320	05				N-4 Yılına Ait Borçlar
320	06				N-5 Yılına Ait Borçlar

Özetle, yıl içerisinde ilk kez 320 nolu hesaba kaydedilen bir tutar hesabın “01” yardımcı koduna kaydedilmeli, 5 yıllık zamanaşımı süresince yılsonlarında hesabın yardımcı kodları arasında borç alacak kaydı yapılarak gerekli güncelleme gerçekleştirilmelidir.

Ancak yapılan incelemelerde;

-İdarenin ilk kez 320 nolu hesaba alınan toplam 2.631.181,60 TL tutarındaki kaydı hesabın 01 nolu yardımcı koduna almayarak hata yaptığı,

-MİBMY'nin “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 249'uncu maddesi uyarınca bütçe emanetlerinden yapılacak ödemelerde emanete alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödenmesi gerekirken İdarenin 320 nolu hesaba alınan tutarların ödemesinde bu sırayı gözetmediği,

Tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, hesabın yönetmelikle belirlenen işleyişine uygun olmayan şekilde kullanılması ve yardımcı kod düzeyinde yönetmelik ve detay hesap planına aykırı kayıtlar yapılması neticesinde mali tabloların gerçeğe aykırılık teşkil edecek şekilde bilgi içermesine neden olmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; Yıl içerisinde ilk defa 320 nolu hesaba kaydedilen tutarların 01 yardımcı hesap koduna kaydedileceği, 5 yıllık zamanaşımı süresince yıl sonlarında hesabın yardımcı kodları arasında borç alacak kaydı yapılarak güncelleme kayıtlarının gerçekleştirileceği, hesaptan yapılacak ödemelerde muhasebe kayıtlarına alınma sırası gözetilerek ödeme yapılması hususunda gereken hassasiyetin gösterileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi, bulguda bahsedilen mevzuat hükümlerine uygun olarak işlem yapılacağını bildirmekle birlikte; denetime esas 2017 yılı mali tablolarında 320 hesabın yönetmelikle belirlenen işleyişine uygun kullanılmaması neticesinde meydana gelen hata mevcudiyetini sürdürmekte, 320 hesabın yardımcı kodları itibariyle görünümü olması gerekenden farklı yansımakta, cari yılda bütçe emanetlerine alınan tutarları içeren 01 yardımcı kodu 2.631.181,60 TL eksik görünmektedir.

BULGU 5: Görevde Yükselmeye Tabi Kadrolara Sınavsız Atama Yapılması

Kurum personel dosyalarının ve atama işlemlerinin incelenmesi neticesinde; görevde yükselme ve unvan değişikliğine tabi şube müdürü ve müdür kadrolarına yazılı ve sözlü sınav yapılmadan doğrudan atama yapıldığı görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde BUSKİ personelinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabi olduğu belirtilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 2'nci maddesinde,

"Bu Kanun, Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenler. Bu Kanunun uygulanmasını göstermek veya emrettiği hususları belirtmek üzere tüzükler çıkarılır. Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulur." hükmüne yer verilmiş,

3'üncü maddesinde ise Kanun'un temel ilkelerinin "*sınıflandırma*", "*kariyer*" ve "*liyakat*" olduğu belirtilmiş, "*liyakat*" ilkesi "*Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkânlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.*" şeklinde tanımlanmıştır. Bu hükümle kanun koyucu tarafından nesnel ve

yetkin sınav kurulları ile memurlardan ehliyetli olanların ilgili görevlere atanmalarına imkân sağlanmış; çalışan ve yetkili idarecilerin keyfi talep ve uygulamalarının önüne geçilmiştir.

Ayrıca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 41'inci maddesinde bir sınıfta belli görevlere atanabilmek veya bu görevlerde belli derecelere yükselbilmek için, kuruluş kanunları veya bu kanun ve kuruluş kanunlarına dayanılarak çıkarılacak yönetmelikler ile çeşitli şartlar konulabileceği hüküm altına alınmıştır.

15.03.1999 tarih ve 99/12647 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilerek 18.04.1999 tarih ve 23670 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "*Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik*"ın 1'inci maddesinde Yönetmeliğin amacı belirtilirken liyakat ve kariyer ilkelerine vurgu yapılmış, 2'nci maddesinde belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmelere ait memur kadrolarında istihdam edilenlerin müdür ve daha alt görevlere görevde yükselme mahiyetindeki asaleten atama işlemlerinin kapsam dâhilinde olduğu belirtilmiş, 15'inci maddesinde ise sayılan kurum ve kuruluşlarda istihdam edilen personel için İçişleri Bakanlığı tarafından Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü ile yönetmelik çıkarılacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda "*Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik*" 04.07.2009 tarih ve 27278 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik'in "*Amaç*" başlıklı 1'inci maddesinde, aynen yukarıda bahsi geçen Yönetmelik'te olduğu gibi "*liyakat*" ilkesine vurgu yapılmış, "*Kapsam*" başlıklı 2'nci maddesinde ise belediyeler ve bu idarelerin bağlı kuruluşlarında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapan devlet memurlarından, 5'inci maddede sayılan kadrolara görevde yükselme veya unvan değişikliği suretiyle atanacakları kapsayacağı hüküm altına alınmıştır.

Mezkûr Yönetmelik'in 5'inci maddesinde içlerinde müdür, şube müdürü, şef gibi kadrolarında yer aldığı bazı kadrolar görevde yükselmeye tabi kadrolar olarak sayılmış,

6'ncı maddesinde görevde yükselme suretiyle atanacaklarda görevde yükselme sınavında başarılı olmanın şart olduğu belirtilmiş,

10'uncu maddesinde ise aynen; "*Müdür, şube müdürü ve bunlarla aynı düzeydeki görevlere görevde yükselme suretiyle atanacakların yazılı ve sözlü sınavda; diğer görevlere görevde yükselme suretiyle atanacak personelin ise yazılı sınavda başarılı olmaları gerekir*"

hükmüne yer verilmiştir.

Özetle; BUSKİ’de görev yapan memurlar 657 sayılı Kanun’a tabi olarak çalışmaktadırlar. Söz konusu Kanun’un en önemli ilkelerinden birisi “*Liyakat*” ilkesidir. Söz konusu ilkenin yerine getirilmesi amacıyla mezkûr Kanun’a dayanılarak “*Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik*” 1999 yılında yürürlüğe konulmuş, müdür ve altı görevlere yükselme işlemi sınav, öğrenim düzeyi gibi belli şartlara bağlanmıştır. Belediyeler ve bunlara bağlı Kuruluşlar için ise “*Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik*” İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanmış ve 2009 yılında yürürlüğe girmiştir. Gerek Genel Yönetmelik’te gerekse de mahalli idareler için hazırlanan özel Yönetmelik’te görevde yükselmeye tabi kadrolar sayılmış ve bu kadrolara ancak personel arasında yapılacak sınav sonrasında başarılı olanlar arasından atama yapılabileceği düzenlenmiştir.

Buna göre; BUSKİ personelinden görevde yükselmeye tabi kadrolara yapılacak atamalarda mevzuatın öngördüğü genel ve özel şartlara dikkat edilmeli, söz konusu kadrolar için Yönetmelik’in öngördüğü ilan, başvuru ve sınav şartları sağlanarak, sınavda başarılı olanlar arasından atama işleminin gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. Aksi bir uygulama gerek 657 sayılı Kanun gerekse de bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmelikler ile amaçlanan *atama ve yükselmelerde liyakat* ilkesinin gerçekleşmesini engelleyecektir.

Kamu idaresi cevabında; Atamalarda, 657 sayılı Kanun, 2560 sayılı Kanun ve Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik hükümleri uyarınca işlem yapılacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi, bulguda bahsedilen mevzuat hükümleri doğrultusunda işlem yapılacağını belirtmiştir.

Konu takip eden yıl denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 6: Anahtar Teslim Götürü Bedel Sözleşmeli İşlerde İş Eksilişi Tutarlarının Pursantaj Üzerinden Hesaplanması

Anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale edilen işlerde, ihale dokümanında bulunmakla beraber işin yürütülmesi sırasında yapılmasından vazgeçilen imalatların bedelinin pursantaj üzerinden hesaplanarak iş eksilişi yapıldığı görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 21'inci maddesinde "Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesine" ilişkin hükümler bulunmakta olup, devam eden maddelerde de iş artışı halinde yeni fiyatın tespit yöntemleri tarif edilmiştir. Bu hükümlerde anahtar teslim götürü bedel sözleşmeli işlerde iş eksilişi tutarlarının tespiti açıkça belirtilmemiş olmakla birlikte gerek Kamu İhale Kurumu ve Yüksek Fen Kurulu gerekse Sayıştay Temyiz Kurulu'nun yerleşik kararlarında bu konudaki görüş ortak mahiyettedir. Bu kararlarda porsantaj oranları; işin iş programına uygun biçimde gerçekleştirilme seviyesinin ölçülmesinde ve toplam sözleşme bedelinin o gerçekleşmeye isabet eden yüzdesinin yükleniciye ödenmesinde kullanılacak itibari değerler olarak tanımlanmış olup, porsantajın temsil ettiği oranlar itibariyle işin gerçek karşılıklarını göstermediği ifade edilmiştir. Bu kararlar çerçevesinde; anahtar teslim işlerde yapımından vazgeçilen iş kalemleri ile yapımına karar verilen yeni iş kalemlerine ait birim fiyatların, Yapım İşleri Genel Şartnamesi 22'nci maddesinde öngörülen usul ve esaslar doğrultusunda belirlenmesi, yani iş eksilişlerinde de iş artışında olduğu gibi yeni fiyat yapılması gerekmektedir.

Anahtar teslim götürü bedel sözleşmeli işlerde, yapılmasından vazgeçilen imalattaki artışın bedelinin porsantaj üzerinden değil yeni fiyat yapılarak tespit edilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Kurumumuzca konu ile ilgili gerekli uygulama yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, bulguda belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmektedir. Konu takip eden yıl denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 7: İçme Suyu Kaynaklarının Ticari Amaçla Kiralanması İşlerinde Kesin ve Ek Kesin Teminatlarda Eksiklikler Bulunması ve Bazı Kesin Teminatların Süreli Alınması

BUSKİ tarafından Bursa ili sınırları içerisindeki içme suyu kaynaklarının ticari amaçla kiralanması işlerinde İçme Suyu Kaynaklarının Ticari Amaçla Kiralanması ve Denetimine İlişkin Yönetmelik ve sözleşme hükümleri gereği alınması gereken kesin ve ek kesin teminat tutarlarında sözleşme bedellerinde meydana gelen yıllık bedel artışları nedeniyle oluşan eksiklerin giderilmediği, bazı kesin teminatların süreli alındığı tespit edilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik'in "Teminatlar ve ödemeler" başlıklı 9'uncu maddesinde kiracılardan alınması gereken kesin ve ek kesin teminata ilişkin düzenlemeler yer almakta olup

maddede aynen;

“(2) İhale sonrasında ihaleyi alan gerçek ya da tüzel kişiden bir yıllık sözleşme bedeli üzerinden % 6 (yüzde altı) oranında limit dahili süresiz kesin teminat alınır.

(3) İhaleyi alan gerçek ya da tüzel kişi ile yapılan kira sözleşmesinde ödemelerin aylık taksitler halinde yapılacağı belirtilmediği durumlarda en az 4 (dört) aylık kira bedeli kadar ek teminat alınır.

(4) Bir yıllık kira sözleşmelerinde, bir yıllık kira bedelinin peşin yatırılması halinde ek teminat alınmaz. Bir yılı aşan sözleşmelerde ek teminat alımı esastır. Verilecek olan bu teminat bedeli her yıl yapılan kira artış oranında arttırılacaktır. Ek teminat, takip eden kira yılının ilk kira ödemesi ile birlikte idareye teslim edilir.”

Denilmektedir.

İdare ile içme suyu kaynağını ticari amaçla kiralayan yükleniciler arasında akdedilen toplam 27 adet sözleşme incelenmiş olup yönetmelik hükümlerine aykırı olarak;

a) 6 adet kira sözleşmesinde ihaleyi kazanan kiracıdan alınan kesin teminat mektuplarının süreli olduğu,

b) 4 adet kira sözleşmesinde toplam 26.468,13 TL kesin teminat tutarında eksiklik bulunduğu,

c) 3 adet kira sözleşmesinde toplam 83.994,71 TL ek kesin teminat tutarında eksiklik bulunduğu,

Tespit edilmiştir. İdarece, kesin ve ek kesin teminatların miktar ve şekil olarak uygunluğunun izlenmediği ve takip edilmediği görülmüştür. Bu suretle, alınan teminatların yüklenicinin taahhüdünü sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirmesini sağlama fonksiyonunun zedelenmesine sebebiyet verildiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, bulguda bahsi geçen kesin teminat mektuplarının kaynak suyunun kiralama süresini kapsayacak şekilde alındığı, söz konusu teminat mektuplarının süresiz teminat mektupları ile değiştirilmesi için kiracılar ile gerekli yazışmaların yapılacağı,

Kaynak suyu kiralama ihalelerinde, sözleşme aşamasında ilk yıl kira bedeli üzerinden

%6 oranında kesin teminat, birden fazla yılı kapsayan sözleşmelerde aylık kira bedelinin en az dört katı kadar ek kesin teminat alındığı, yıllık kira bedeli artışlarından dolayı kesin ve ek kesin teminatlarda eksik kalan tutarlar için ilgili kiracı firmalarla yazışmalar yapılarak tamamlanmasının sağlanacağı bildirilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi, süreli teminat mektuplarının süresiz teminat mektupları ile değiştirilmesi ve yıllık kira bedeli artışları neticesinde oluşan kesin teminat ve ek kesin teminat bedellerindeki eksikliklerin giderilmesi için gerekli çalışmaların yapılacağını bildirmektedir.

Konu takip eden yıl denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 8: 4 Adet Tenis Kortu 2 Katlı Tenis Kafenin Kiralanması İşiyile İlgili Olarak BUSKİ Tarafından Sözleşme Süresinin Uzatılmasına İlişkin Karar Alınmamasına Rağmen Taşınmazın Müstecir Tarafından 2 Yıl 4 Ay Süreyle Kullanılması

BUSKİ Acemler yerleşkesinde yer alan 2 adet kapalı 2 adet açık olmak üzere 4 adet tenis kortu ile yaklaşık 150 m2 genişliğinde iki katlı tenis kafe 27.05.2014 - 27.05.2015 arasında 1 yıl süre ile kiralanmış olup sözleşme süresinin bitiminde İdare tarafından herhangi bir karar alınmamış, kiralanmış yeni sözleşme veya mevcut sözleşmede süre uzatımı olmaksızın kullanılmaya devam edilmiştir.

Kira sözleşmesinin 2'nci maddesinde İdare'nin gerek görmesi halinde kiralama işini aynı şartlarla 2 (iki) yıl süre ile uzatabileceği hususu düzenlenmiştir. 6'ncı maddede, kiracı tarafın her ne sebeple olursa olsun dönem sonlarında kira süresi yenilenmediği takdirde kiracılık hakkının sona erdiği ve tahliyeyi kabul ve taahhüt ettiği; 7'nci maddede ise kira süresi sona erdiği halde kiraya verilen yer kiracı tarafından idareye teslim edilmediği takdirde her geçen gün için o tarihteki kira bedelinin 1 günlüğe isabet eden tutarının 5 katını ceza olarak ödeneceği ve bu ödemenin kiracılık hakkı vermediği hükmü mevcuttur.

Yapılan incelemede, 4 adet tenis kortu ve tenis kafenin kiralanması işinde 27.05.2015 tarihinde sözleşme süresinin bittiği ve İdarece süre uzatımına ilişkin karar alınmadığı veya taşınmazın yeniden kiraya verilmesine yönelik ihale düzenlenmediği görülmüştür. Buna rağmen sözleşme hükümlerine aykırı olarak İdare tarafından adı geçen taşınmaz tahliye edilmemiş, müstecir taşınmazı belli bir bedel karşılığında kullanmaya devam etmiştir. Taşınmaz 25.08.2017 tarihinde yeni bir sözleşme imzalanana kadar 2 yıl 4 aylık süre boyunca yeni kira sözleşmesi veya süre uzatım kararı olmaksızın kullanılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, Acemler yerleşkesinde yer alan 2 adet kapalı 2 adet açık olmak üzere 4 adet tenis kortu ile yaklaşık 150 m2 genişliğindeki iki katlı tenis kafenin 27.05.2014 - 27.05.2015 tarihleri arasında 1 yıl süre ile kiralandığı, sözleşme süresinin bitiminde sözleşmesinin 2'nci maddesindeki "İdare'nin gerek görmesi halinde kiralama işini aynı şartlarla 2 (iki) yıl süre ile uzatabilir" ifadesine dayanarak kiracının Büyükşehir Belediyesinin bir kuruluşu olması ve kamu hizmeti görmesi sebebiyle kiralamanın devam ettirildiği ve devam sürecinde kiracının kira artışlarını yaparak kira bedellerini ilgili hesaba yatırdığı bildirilmiştir.

Sonuç olarak Kiracı ile imzalanan 1 yıl süreli kira sözleşmesinin 2'nci maddesinde İdare'nin gerek görmesi halinde kiralama işini aynı şartlarla 2 (iki) yıl süre ile uzatabileceği düzenlemesi bulunmakla birlikte, 2560 sayılı İSKİ Kanunu'nun "Yönetim Kurulunun Görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinde;

"...e) Genel Müdürlükçe önerilecek satma, satın alma ve ihale işlemlerini karara bağlamak ve her bütçe yılında Genel Müdürlükçe yapılabilecek alım, satım ihale ve kira bedellerinin üst sınırını belirleyerek Genel Müdüre yetki vermek,

...

ı) 10 yıldan az süreli veya yıllık 10 milyon TL.'dan az bedelli kiralama, kiraya verme veya intifa sözleşmeleri için Genel Müdüre izin vermek...",

Hükmü yer almakta, "Genel Müdür ve yardımcıları" başlıklı 11'inci maddesinde ise "Alım, satım ve ihale işlerinin hazırlıkları ile yönetim kurulunun vereceği yetki dahilinde alım, satım, ihale ve kira işlerini yapmak, bunlardan yetkisi dışında kalanları yönetim kuruluna sunmak"

Genel müdürün görevleri arasında sayılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri doğrultusunda İdarece sözleşmede şartlarına uygun olarak bir kira süresi uzatımı öngörülmesi halinde buna ilişkin olarak İdarenin yetkili organınca karar alınması gerekmektedir.

Ancak İdarece böyle bir karar alınmadığı gibi kiracı tarafından bu 2 yıl 4 aylık süre boyunca yapılan bedel artışlarının neye dayanarak yapıldığına ilişkin bir karar bulunmamaktadır. Kira artışının nasıl yapılacağına ilişkin İdarece verilen bir karar

bulunmamasının, hayatın olağan akışına ve ekonomik ilişkilere aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

Neticede, Acemler yerleşkesinde yer alan 2 adet kapalı 2 adet açık olmak üzere 4 adet tenis kortu ile yaklaşık 150 m2 genişliğinde iki katlı tenis kafenin kiralanması işinde sözleşme süresinin bitiminde İdare tarafından süre uzatımına ilişkin herhangi bir karar alınmamış veya taşınmazın yeniden kiraya verilmesine yönelik ihale düzenlenmemiş ancak buna rağmen İdare tarafından adı geçen taşınmaz tahliye edilmemiş, müstecir taşınmazı 25.08.2017 tarihinde yeni bir sözleşme imzalanana kadar 2 yıl 4 aylık süre boyunca yeni kira sözleşmesi veya süre uzatım kararı olmaksızın kullanmıştır.

BULGU 9: Taşınmaz Kira Gelirlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarında Hatalar Bulunması

BUSKİ tarafından kiraya verilen taşınmazların tahakkuk işlemlerinde vadesine göre 127-Diğer Faaliyet Alacakları ve 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesapları kullanılarak hataya neden olduğu, diğer taraftan 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 26.11.2014 tarih ve 90192509-210.05.02-13278 sayılı “Taşınmazlara İlişkin İşlemler” konulu Genel Yazısı ile Kamu İdarelerince taşınmazların kiraya verilmesi işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde kullanılmak üzere; taşınmazların kayıtlı değerleri ile izlenebilmesi amacıyla 990-Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı ile bu taşınmazlardan elde edilecek toplam kira gelirlerinin yıllar itibarıyla izlenebilmesi amacıyla 993-Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabı ihdas edilmiştir.

Genel Yazı gereğince;

- Kiraya verilen taşınmazlara ilişkin belgeler muhasebe birimlerine iletildiğinde, kayıtlı değerleri üzerinden 990 hesaba borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydı,

- Peşin tahsil edilenler hariç olmak üzere, toplam kira gelirleri tahsil edileceği vadeye göre 993 hesabının bölümlenmiş yardımcı hesaplarına borç, 999 hesaba alacak kaydı,

- Her tahsilat sonrasında, tahsilat tutarı kadar 990 hesaba borç 993 hesaba alacak kaydı,

- Dönem sonlarında, sürelerin güncellenmesi amacıyla 993 hesabın yardımcı hesapları arasında borç ve alacak kaydı,

- Kira sözleşmesi sona erdiğinde 999 hesap borç, 990 hesap alacak olmak üzere karşılıklı çalıştırılarak kapatma kaydı,

Yapılması gerekmektedir.

İdarenin kiralamalara ilişkin kayıtları incelendiğinde, kiralama işlemlerinde 990 ve 999 hesaplarına kayıt yapıldığı ancak 993 hesabın hiç kullanılmadığı; tahakkuk kayıtlarında ise vadesine göre Mahalli İdareler Detay Hesap Planında karşılığı “Sosyal Tesis Satış Gelirleri” olarak düzenlenen 127.06.01.02.01 ve 227.06.01.02.01 yardımcı hesaplarının kullanıldığı tespit edilmiş olup bu nedenle alacakların hatalı bir şekilde sınıflandırılmasına ve dağılımının olduğundan farklı görünmesine neden olduğu, izleme ve bilgi verme fonksiyonu olan ilgili nazım hesapların kullanılmaması sonucunda mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi üretmesinin engellendiği değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; Taşınmaz kira gelirlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 26/11/2014 tarih ve E.13278 sayılı Genel Yazısında belirtildiği şekilde düzenleneceği bildirilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi, taşınmazların kiralanmasına ilişkin muhasebe kayıtlarında ilgili mevzuata uygun hareket edileceğini ifade etmektedir.

Konu takip eden yıl denetimlerinde izlenecektir.

BULGU 10: BUSKİ Tarafından Kiraya Verilen İçme Suyu Kaynağına İlişkin Olarak Orman ve Su İşleri 2. Bölge Müdürlüğü Tarafından Kullanım ve İşletme İzni Verilmemesine Rağmen Kira Sözleşmesinin Süresinin Uzatılması

6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi Ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile büyükşehir bulunan illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişilikleri kaldırılmıştır. Kanun'un “Çeşitli hükümler” başlıklı 3'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında mevzuatla il özel idarelerine yapılan atıfların bu Kanun kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan il özel idareleri için ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, Hazineye, valiliklere, büyükşehir belediyelerine ve bağlı kuruluşlarına veya ilçe belediyelerine yapılmış

sayılacağı; 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu ve diğer mevzuatla verilmiş olan yetki, görev ve sorumlulukların ilgisine göre bu kurum ve kuruluşlar tarafından kullanılıp yerine getirileceği hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda tüzel kişiliği kaldırılan Bursa İl Özel İdaresine ait olan Bursa İli sınırları içerisinde yer alan ve işlenerek veya doğal haliyle içme suyu olarak satılmak üzere çıkarılan yeraltı suları ile hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak sularının ve özel mülkiyete konu arazilerden kendiliğinden çıkan veya çıkarılan suların ticari amaçla kiralanması ve denetlenmesi yetkisi Büyükşehir Belediyesi Bağlı İdaresi BUSKİ tarafından kullanılmaya başlanmıştır.

İçme suyu kaynaklarının kiralanmasına ilişkin iş ve işlemlerin düzenlenmesi amacıyla BUSKİ Genel Kurul Kararı ile “İçme Suyu Kaynaklarının Ticari Amaçla Kiralanması ve Denetimine İlişkin Yönetmelik” yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelik’in “Kurum Görüşleri” başlıklı 7’nci ve “İhale” başlıklı 8’inci maddeleri uyarınca içme suyu kaynaklarının kiralanması amacıyla yapılacak ihale işlemlerinin yürütülebilmesi için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından görüş istenmesi gerekmektedir.

BUSKİ tarafından kiralanılan Bursa İli, Kestel ilçesi, Alaçam mahallesi, Büyükdereyayla-Kaçakçı Yolu Mevkiinde yer alan 4 lt/sn (2+2) kaynağa ilişkin kiralama sözleşmesinin süresi 30.05.2016’da sona ermiş, kiracının başvurusu üzerine yeniden ihale işlemleri tamamlanıncaya kadar BUSKİ Yönetim Kurulu’nun 14.04.2016 tarih 260 sayılı kararı ile sözleşmede süre uzatımı yapılmıştır.

İdare ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından içme suyu kaynağının kiralanmasına ilişkin görüş istemiş, Orman ve Su İşleri 2. Bölge Müdürlüğü 05.01.2016 tarih ve 2678 sayılı yazısında “...Su kaynakları Yönetim Planı yapılmadan hiçbir su kaynağının kullanım ve işletilmesine izin verilemez.” ve 04.02.2016 tarih ve 28293 sayılı yazısında “...su kaynağının bulunduğu yer Uludağ Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planına göre mutlak koruma alanı içerisinde kalmakta olup, Uzun Devreli Gelişme Planı Kararına göre talebiniz uygun bulunmamıştır.” şeklinde olumsuz görüş vermiştir.

Bunun üzerine İdarece 1. Hukuk Müşavirliğine görüş sorulmuş, 1. Hukuk Müşavirliği “olumlu görüş alınıncaya kadar kaynak suyunun yeniden ihale edilmemesi...” yönünde görüş bildirilmiştir.

Yönetmeliğin 8'inci maddesi ile yalnızca yeniden ihale edilebilecek kaynaklarda işlemler tamamlanıncaya kadar süre uzatımı verilmesi hususu Yönetim Kurulu yetkisine bırakılmıştır.

Ancak yapılan incelemede, Yönetim Kurulunun 14.02.2017 tarih 120 sayılı kararı ile Kaçakçıyolu Mevkiinde yer alan kaynağın kira süresinin Orman ve Su İşleri 2. Bölge Müdürlüğü ve BUSKİ 1.Hukuk Müşavirliği'nin olumsuz görüşü ve Yönetim Kurulu'nun yeniden ihale edilemeyecek kaynaklar için süre uzatımı yetkisi bulunmadığı halde 31.12.2017'ye kadar uzatıldığı görülmüştür. 30.05.2016'da kira sözleşmesinin süresi dolan kaynağın Yönetim Kurulunun 09.01.2018 tarih 39 sayılı kararı üzerine 29.01.2018 tarihli tutanak ile geri alınıncaya dek kiracıya kullandırılması suretiyle mevzuata aykırı davranılmıştır.

Kamu idaresi cevabında; Özetle, konu ile ilgili Orman ve Su İşleri 2. Bölge Müdürlüğü ile yapılan şifahi görüşmelerde su kaynakları yönetim planının hazırlık aşamasında olduğu öğrenildiğinden planlar tamamlanarak görüş gelinceye kadar ihale işlemlerinin yapılamadığı, BUSKİ İçme Suyu Kaynaklarının Ticari Amaçla Kiralanması ve Denetimine ilişkin Yönetmeliğin 8'inci maddesinin 4'üncü fıkrasında yer alan "... yeniden kaynak suyu ihale işlemleri tamamlanıncaya kadar kira sözleşmeleri Yönetim Kurulu Kararıyla uzatılır." hükmü gereği 31.12.2017 tarihine kadar süre uzatımı verildiği,

Su kaynakları yönetim planı hazırlanana kadar hem kurum menfaati hem de ülke ekonomisinde firmanın üretimindeki katkısına bakılarak yeni bir ihale yapılmayacağından, 14.02.2017 tarih ve 120 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile firmanın üretim ve pazarlama anlamında kendi içinde kompanse edip planlayabilmesi için 31/12/2017 tarihine kadar süre uzatımı verildiği,

Alınan yönetim kurulu kararı gereğince son ödenen kira bedeli üzerinden artış yapılmak suretiyle süre uzatımı yapıldığı, süre uzatımının sona erdiği 31.12.2017 tarihinden 29.01.2018 tarihine kadar su kullanımının durdurulduğu, 09.01.2018 tarih ve 39 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile tekrar aynı gerekçelerle 1 yıl süre uzatım verildiği, bu karar doğrultusunda kira artışı yapılarak firmadan 19.01.2018 tarihinde kiranın tahsil edildiği, ödeme sonrasında 29.01.2018 tarihinde tekrar su kullanımına izin verildiği bildirilmiştir.

Sonuç olarak Bursa İli Kestel İlçesi Alaçam Mahallesi Büyükdereyayla-Kaçakçıyolu Mevkiinde yer alan 4 lt/sn (2+2) kaynak sularına ilişkin kira sözleşmesinin süresi 30/05/2016 tarihinde sona ermiş, Yönetim Kurulunun 14/04/2016 tarih ve 260 sayılı kararı ile yeni ihale

işlemleri tamamlanıncaya kadar mevcut sözleşmenin süresi uzatılmıştır.

Bu süreçte yeniden ihale yapılabilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş yazıları istenmiş, Orman ve Su İşleri 2. Bölge Müdürlüğünün olumsuz görüş vermesi üzerine danışılan 1. Hukuk Müşavirliğine olumlu görüş alınıncaya kadar kaynak suyunun yeniden ihale edilmemesi yönünde görüş bildirilmiş bu nedenle kaynakların yeniden ihale edilemeyeceği anlaşılarak Yönetim Kurulunun 14/02/2017 tarih ve 120 sayılı kararı ile sözleşme süresi 31.12.2017 tarihine kadar uzatılmış ve bu tarihte her iki kaynağın da tahliye edilmesine karar verilmiştir.

Ancak sonrasında 26/12/2017 tarih ve 1023 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile 14/02/2017 tarih ve 120 sayılı kararın revize edilmesi suretiyle Kaçakçiyolu Mevkiindeki kaynağın geri alınarak 4 lt/sn debinin tamamının Büyükdereyayla Mevkiindeki kaynaktan kullanılmasına ve sözleşme süresinin 31.12.2018'e kadar bir yıl daha uzatılmasına karar verilmiş, 29.01.2018 tarihli tutanak ile de Kaçakçiyolu Mevkiindeki kaynak geri alınmıştır.

Söz konusu kaynakların yeniden ihale edilmesine ilişkin olarak Orman ve Su İşleri 2. Bölge Müdürlüğü ve BUSKİ 1.Hukuk Müşavirliği'nin olumsuz görüş vermesi ve İçme Suyu Kaynaklarının Ticari Amaçla Kiralanması ve Denetimine İlişkin Yönetmelik'in 8'inci maddesi ile yalnızca yeniden ihale edilebilecek kaynaklarda işlemler tamamlanıncaya kadar süre uzatımı verilmesi hususu Yönetim Kurulu yetkisine bırakılması nedeniyle Yönetim Kurulu'nca yeniden ihale edilemeyecek kaynaklar için kira sözleşmesinin süresini uzatılmasının mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 11: Kesinleşmiş Sayıştay İlamlarının Yerine Getirilmemesi.

Sayıştay İlamları Cetvelinin incelenmesi neticesinde, aşağıda liste halinde belirtilen kesinleşmiş Sayıştay İlamlarının gereğinin yerine getirilmediği görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 'İlamların infazı' başlıklı 53'üncü maddesinde;

“ (1) Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur.

(2) İlamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur.”

Denilmektedir.

Bu itibarla, aşağıdaki listede belirtilen kesinleşmiş Sayıştay ilamlarının bekletilmeden gereğinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Tablo 7-Kesinleşmiş Sayıştay İlamı Tablosu

Sayıştay İlamının		Borçlunun Adı Soyadı/Unvanı	İlamın Kesinleştiği Yıl	Tahsil Edilmeyen Tutar (TL)
Yılı	Numarası			
2008	208	Necati TANIŞ	2010	12,324.13
2009	685	Coşkun DEMİR	2012	3,616.00

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay ilamları tablosunda bulunan 2008/208 sayılı Sayıştay ilamı gereği borçlu Necati Tanış aleyhine Bursa 3. Asliye Ticaret Mahkemesi'nde dava açılmıştır.2012/113 sayılı Asliye Ticaret Mahkemesi kararı ile dava kurumumuz aleyhine sonuçlanmıştır. Karar için Yargıtaya temyiz başvurusunda bulunulmuştur. Yargıtay'ın 2012/16178 esas ve 2013/2405 nolu kararı ile yerel mahkemenin kararı onanmış olup temyiz itirazı reddedilmiştir. Buna istinaden Sayıştay ilamları cetvelinden çıkarılmıştır.

2009/685 sayılı Sayıştay ilamında Coşkun Demir'den kesilmesi gereken 3.616,00 TL Gelir Vergisi Hukuk Müşavirliği'nden alınan bilgiye göre, Bursa 5. İş Mahkemesi'nin 2006/1724 E-2008/723 K sayılı kararına göre, Gelir Vergisinin hatalı yazılan Coşkun DEMİR'den değil Binali DERİN'den kesilmesi gerekmektedir. Söz konusu Gelir Vergisi Binali DERİN'den tahsil edilmiştir."denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında özetle, Necati Tanış aleyhine kesinleşmiş Sayıştay İlamının takibi için genel hukuk mahkemesinde dava açıldığını, hem ilk dereceli hem de temyiz mahkemesince Necati Ateş lehine karar verildiğini ve tahsil edilemeyeceğinden Sayıştay İlamı Cetvelinden bu borcun çıkarıldığını belirtmiştir. Coşkun Demir aleyhine kesinleşmiş Sayıştay İlamının ise tahsil edildiğini belirtmiştir.

Sayıştay İlamı Cetvelinde yer alan ve sorumlusu Coşkun Demir olan 3.616,00 TL kamu idaresinin banka hesabına yatırılmış olduğundan bu hususta denecek kalmamıştır.

Sayıştay İlamı Cetvelinde sorumlusu Necati Tanış olarak gösterilen kamu zararı ile ilgili olarak yapılan açıklama yeterli görülmemiştir. Zira Bulguda da belirtildiği gibi 6085 sayılı

Sayıştay Kanunu'nun 'İlamların infazı' başlıklı 53'üncü maddesinde;

“ (1) Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur.

(2) İlamlarda gösterilen tazmin miktarı hüküm tarihinden itibaren kanuni faize tabi tutularak, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil olunur.”

Denilmektedir. Dolayısıyla bahsi geçen hüküm uyarınca Sayıştay İlamlarının yerine getirilmesinde ilamda gösterilen sorumlular aleyhine genel hukuk mahkemelerinde dava açılması bahse konu Kanunun 53'üncü maddesine aykırıdır. İlamda gösterilen sorumlular hakkında ilamın kesinleşmesinden itibaren 90 gün içinde İcra ve İflas Kanunu uyarınca takip başlatılması gerekmektedir. Haciz yoluyla takip edilmesi gereken Sayıştay İlamlarının hukuk mahkemelerinde uyuşmazlık konusu edilmesi Anayasanın 160'ıncı maddesi ve 6085 sayılı Kanunun 53'üncü maddesine aykırıdır. Ayrıca hukuk mahkemesinde kamu idaresi aleyhine sonuçlandığı gerekçesiyle Sayıştay İlamları Cetvelinde yer alan sorumluların ve ödenecek miktarın cetvelden çıkarılması da, Anayasanın 160'ıncı ve 6085 sayılı Kanunun 53'üncü maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

BUSKİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ BİLANÇOSU

Tarih : 01.01.2017 -
Aralığı : 31.12.2017

AKTİF HESAPLAR			CARİ YIL (2017)	PASİF HESAPLAR			CARİ YIL (2017)	
1		DÖNEN VARLIKLAR	836.786.708,26	3		KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	860.760.640,50	
	10	HAZİR DEĞERLER	14.979.568,93		30	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	165.122.357,65	
		102 BANKA HESABI	6.442.931,47		300	BANKA KREDİLERİ HESABI	153.552.182,72	
		103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00		303	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	11.570.174,93	
		104 PROJE ÖZEL HESABI	0,00		31	KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	34.663.008,76	
		105 DÖVİZ HESABI	202.102,21		310	CARİ YILDA ÖDENECEK DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	34.663.008,76	
		108 DİĞER HAZİR DEĞERLER HESABI	2.974.394,94		32	FAALİYET BORÇLARI	137.256.288,23	
		109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	5.360.140,31		320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	137.256.288,23	
	11	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	0,00		33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	352.462.836,13	
		118 DİĞER MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR HESABI	0,00		330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	118.936.051,16	
	12	FAALİYET ALACAKLARI	355.338.839,68		333	EMANETLER HESABI	233.526.784,97	
		120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	127.131.725,98		36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	42.353.223,05	
		121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	40.810.374,98		360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	9.934.535,57	
		122 GELİRLERDEN TEÇİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	18.046.135,37		361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	379.381,86	
		126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	169.267.627,63		362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	31.576.266,07	
		127 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	82.975,72		363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	463.039,55	
	13	KURUM ALACAKLARI	203.187.366,62		37	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	34.076.020,88	
		132 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	3.187.366,62		372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	28.366.462,22	
		139 DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	200.000.000,00		379	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	5.709.558,66	
	14	DİĞER ALACAKLAR	597.158,49		38	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	94.826.905,80	
		140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	597.158,49		380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI	15.076.647,62	
	15	STOKLAR	61.514.255,46		381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	79.750.258,18	
		150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	61.514.255,46		4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	1.510.646.592,75	
		16	ÖN ÖDEMELER	1.453.396,96		40	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	823.405.627,55
		160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00		400	BANKA KREDİLERİ HESABI	709.201.240,21	
		162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	1.431.365,96		403	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	114.204.387,34	
		165 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	22.031,00		41	UZUN VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	226.184.392,84	
	19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	199.716.122,12		410	DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	226.184.392,84	
		190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	199.716.122,12		43	DİĞER BORÇLAR	3.917.991,81	
		191 İNDİRİLECEK KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	0,00		430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	3.917.991,81	
2		DURAN VARLIKLAR	3.154.688.837,06		47	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	223.168.064,53	
		22	FAALİYET ALACAKLARI	204.455,85		472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	40.588.069,37
		227 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI HESABI	204.455,85		479	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	182.579.995,16	
		23	KURUM ALACAKLARI	271.987.387,10		48	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	233.970.516,02
		239 DİĞER KURUM ALACAKLARI HESABI	271.987.387,10		481	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	233.970.516,02	
	24	MALİ DURAN VARLIKLAR	29.807.482,49		5	ÖZ KAYNAKLAR	1.620.068.312,07	
		240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	8.895.100,89		50	NET DEĞER	833.551.702,13	
		241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	22.913.841,60		500	NET DEĞER HESABI	833.551.702,13	
		247 SERMAYE TAHHÜTLERİ HESABI (-)	-2.001.460,00		52	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	0,00	
	25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	2.852.689.511,62		522	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI HESABI	0,00	
		250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	124.239.309,32		57	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	673.729.460,94	
		251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	1.848.900.798,95		570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	673.729.460,94	
		252 BİNALAR HESABI	129.744.056,97		59	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	112.787.149,00	
		253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	305.065.392,80		590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	112.787.149,00	
		254 TAŞITLAR HESABI	37.273.704,28					
		255 DEMİRBAŞLAR HESABI	17.064.728,06					
		257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-623.811.755,37					
		258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	1.013.451.530,39					
		259 YATIRIM AVANSLARI HESABI	761.746,22					
		260 HAKLAR HESABI	80.450.001,81					
		268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-80.450.001,81					
AKTİF HESAPLAR TOPLAMI			3.991.475.545,32	PASİF HESAPLAR TOPLAMI			3.991.475.545,32	

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Adı : Buski Genel Müdürlüğü

Tarih : 01.01.2017 -
Aralığı : 31.12.2017

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap				Giderin Türü	N-2 Yılı	N-1 Yılı	Cari Yıl (N)
	Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4				
630					GİDERLER HESABI	522.078.220,14	789.444.554,06	990.603.032,18
630	01				Personel Giderleri.	59.317.005,08	57.693.323,83	70.144.011,15
630	02				Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi	10.476.005,28	10.147.885,39	9.966.604,46
630	03				Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	208.666.807,36	375.074.502,85	411.602.615,41
630	04				Faiz Giderleri.	48.277.371,90	138.212.288,62	190.448.542,40
630	05				Cari Transferler.	15.179.895,61	5.002.898,77	30.831.572,43
630	11				Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	55.987.466,06	64.716.188,25	127.457.418,82
630	12				Gelirlerin Ret Ve Ladesinden Kaynaklanan	2.053.996,07	3.643.194,23	16.129.621,68
630	13				Amortisman Giderleri	85.788.777,42	91.569.957,51	83.790.456,36
630	14				İlk Madde ve Malzeme Giderleri	36.330.895,36	43.168.365,43	50.220.349,33
630	25				Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak	0,00	213.316,00	11.840,14
Giderler Toplamı						522.078.220,14	789.444.554,06	990.603.032,18

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap					Gelirin Türü	N-2 Yılı	N-1 Yılı	Cari Yıl (N)
	Kod 1	Kod 2	Kod 3	Kod 4	Kod 5				
600						GELİRLER HESABI	626.482.687,62	988.118.264,36	1.103.390.181,18
600	03					Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	483.111.264,96	592.119.214,74	665.404.781,90
600	04					Alınan Borç ve Yardımlar ile Özel	3.406.972,50	3.914.908,60	6.921.213,16
600	05					Diğer Gelirler	107.848.133,23	377.518.310,51	376.425.916,25
600	11					Değer ve Miktar Değişimleri	32.116.316,93	14.565.829,51	54.228.772,09
600	25					Kamu İdarelerinden Bedelsiz	0,00	1,00	409.497,78
Gelirler Toplamı							626.482.687,62	988.118.264,36	1.103.390.181,18
Faaliyet Sonucu (+/-)							104.404.467,48	198.673.710,30	112.787.149,00